

Ethische code European Council for High Ability (ECHA Europe) en Klachtenprocedure ECHA Netwerk Nederland

Vooraf

ECHA Netwerk Nederland en haar (aspirant) leden onderschrijven de ethische gedragscode van ECHA Europe.

- Klachten die worden aangedragen via ECHA Netwerk Nederland worden behandeld met inachtneming van haar eigen klachtenprocedure. Deze is te vinden op de website van ECHA Netwerk Nederland. De RITHA-opleiding, gekoppeld aan de Radboud Universiteit Nijmegen - Centrum Sociale Wetenschappen (CSW) kan, waar wenselijk, een adviserende rol spelen bij de afhandeling van een klacht. De klachtenprocedure van ECHA Netwerk Nederland is onderaan dit document te vinden.
- Bij ECHA Europe ingediende klachten worden door het ECHA Ethical Committee afgehandeld via de in de Ethical Code vermelde procedure.

De door de (aspirant) leden van het ECHA Netwerk Nederland onderschreven ethische code van de European Council for High Ability (ECHA) (hierna: ethische code) bestaat uit een inleiding, een preambule, vier algemene principes, negen specifieke ethische normen, het profiel en de procedure van de Ethical Committee en wijzigingen aan de ethische code.

Inleiding

Dit is de ethische code van ECHA, met daarin de normen, principes, regels en procedures die door alle ECHA-leden worden nageleefd. De code wordt periodiek geëvalueerd en, indien nodig, herzien wanneer de Algemene Vergadering van ECHA hiertoe aanleiding ziet. De ethische code van ECHA geldt voor alle leden van ECHA, die zich bij aanvang of verlenging van hun lidmaatschap akkoord verklaren met deze ethische code. Gebrek aan inzicht of begrip van deze ethische code vormt op zichzelf geen verdediging tegen beschuldigingen van onethisch gedrag.

De activiteiten van alle ECHA-leden dienen in lijn te zijn met de missie en doelstellingen van ECHA, zoals vermeld in artikel 2/1 & 2 (wijziging van de ECHA-artikelen, Ref. 2014.008007.01//dvr/dvr).

De Algemene Vergadering van ECHA kiest om de twee jaar een Ethical Committee, bestaande uit drie leden, om mogelijk ontstane kwesties te onderzoeken. De Ethical Committee vervult een adviserende rol richting de General Committee. ECHA-leden kunnen ethische kwesties melden bij de Ethical Committee. De Ethical Committee brengt advies uit aan de General Committee bij het geven van persoonlijke waarschuwingen en kan in bepaalde uitzonderlijke gevallen royeren uit ECHA voorstellen (artikel 6/3). Indien de General Committee besluit een ECHA-lid te royeren, dient dat lid daar onverwijld van op de hoogte worden gesteld door de General Committee. Het lid in kwestie heeft het recht om in beroep te gaan bij de Algemene Vergadering van ECHA.

Preambule

ECHA-leden zetten zich in voor het vergroten van de wetenschappelijke en professionele kennis op het gebied van hoogbegaafdenonderwijs en voor het gebruik van deze kennis om talentontwikkeling te verbeteren. Ze respecteren en beschermen burger- en mensenrechten, alsmede het fundamentele belang van vrijheid van onderzoek en meningsuiting in onderzoek, onderwijs en publicaties. Zij streven ernaar om het publiek te ondersteunen bij het ontwikkelen van geïnformeerde standpunten en keuzes met betrekking tot hoogbegaafdenonderwijs en talentontwikkeling. Daarbij kunnen ze vele rollen vervullen, bijvoorbeeld die van onderwijzer, onderzoeker, facilitator, diagnosticus, begeleider, consultant, bewindvoerder, sociaal interventionist of een andere rol met betrekking tot hoogbegaafdenonderwijs. Deze ethische code biedt een gemeenschappelijke verzameling principes en normen waarop ECHA-leden hun professionele werk met betrekking tot ECHA baseren, met behoud van de waarden en principes ter bevordering van de ontwikkeling en het onderwijs van potentieel talent bij mensen. Daarnaast weerhoudt de ethische code zowel vaste als vrijwillige ECHA-leden ervan hun officiële positie te gebruiken om speciale voorrechten, eigen gewin of voordeel te verkrijgen.

Algemene principes

Principe A: Respect voor de rechten en waardigheid van personen

ECHA-leden respecteren de waardigheid en waarde van alle mensen en het recht van individuen op privacy, vertrouwelijkheid en zelfbeschikking. Ze zijn zich ervan bewust dat er mogelijk uitzonderlijke voorzorgsmaatregelen nodig zijn om de rechten en het welzijn van personen te beschermen. Daarbij gaat het in het bijzonder om de rechten van kinderen en jongeren, alsmede de rechten van kwetsbare individuen en groepen in verband met culturele en individuele verschillen. Dit kan zijn op basis van

leeftijd, geslacht, genderidentiteit, ras, etniciteit, cultuur, afkomst, geloofsovertuiging, seksuele voorkeur, beperking, taal en sociaaleconomische status.

Principe B: Welwillendheid en onzelfzuchtigheid

ECHA-leden streven ernaar van nut te zijn voor degenen met wie zij samenwerken en beogen daarbij niemand schade te berokkenen. In hun professionele handelen proberen ze het welzijn en de rechten van personen met wie ze professioneel omgaan, alsmede andere betrokken personen, te beschermen. Ze zijn alert op en waken voor persoonlijke, financiële, sociale, organisatorische of politieke factoren die kunnen leiden tot misbruik van hun invloed.

Principe C: Integriteit

Bij hun werkzaamheden met en voor talenten streven ECHA-leden ernaar om nauwkeurigheid, eerlijkheid en waarheid te bevorderen in de wetenschap – onderzoek en toepassingen – evenals in het onderwijs en de opvoeding.

Principe D: Rechtvaardigheid

ECHA-leden erkennen dat eerlijkheid en rechtvaardigheid belangrijke waarden zijn. Ze hanteren een redelijk beoordelingsvermogen en nemen voorzorgsmaatregelen om ervoor te zorgen dat hun mogelijke vooroordelen, de grenzen van hun competentie en beperkingen van hun expertise niet zullen leiden tot onrechtvaardige praktijken of het oogluikend toestaan daarvan.

Specifieke ethische normen

De volgende negen ethische normen zijn van toepassing op alle activiteiten die in enig verband met ECHA worden uitgevoerd, waaronder deelname aan evenementen in het kader van ECHA, zoals conferenties, opleidingen, publicaties enz.

1. Grenzen aan competentie

ECHA-leden spannen zich voortdurend in om hun competentie te ontwikkelen en op peil te houden. Hun werk is gebaseerd op gevestigde wetenschappelijke en professionele vakkennis; dit is ook van toepassing wanneer zij werk aan anderen uitbesteden.

2. Discriminatie

Tijdens hun activiteiten onthouden ECHA-leden zich van oneerlijke gedragingen of welke vorm van discriminatie dan ook op grond van leeftijd, geslacht, genderidentiteit, ras, etniciteit, cultuur, afkomst,

geloofsovertuiging, seksuele voorkeur, beperking, sociaaleconomische status of enige andere bij wet verboden gronden.

3. Intimidatie

ECHA-leden onthouden zich van bewust gedrag dat intimiderend of vernederend is voor personen met wie zij in contact staan.

4. Belangenverstrengeling

ECHA-leden onthouden zich ervan posities aan te nemen wanneer redelijkerwijs te verwachten is dat persoonlijke, wetenschappelijke, professionele, juridische, financiële of andere belangen of relaties hun oordeel kunnen beïnvloeden. Dit kan hun objectiviteit, competentie of effectiviteit bij het uitvoeren van hun taken in het hoogbegaafdenonderwijs en talentontwikkeling negatief beïnvloeden, of de personen en organisaties waaraan zij gerelateerd zijn blootstellen aan schade of uitbuiting.

5. Verzoeken om dienstverlening door derden

Wanneer ECHA-leden ermee instemmen om diensten te verlenen aan een persoon/entiteit/instelling op verzoek van derden ten aanzien van ECHA, dienen zij bij aanvang van dergelijke dienstverlening de specifieke aard van deze relatie met alle daarbij betrokken personen, instellingen of organisaties toe te lichten. Deze toelichting omvat onder andere de rol van het ECHA-lid, een specificatie van de identiteit van de cliënt, het verwachte gebruik van de geleverde diensten of de verkregen informatie, en het feit dat de vertrouwelijkheid aan beperkingen onderhevig kan zijn.

6. Uitbuitende relaties

ECHA-leden buiten personen ten opzichte van wie zij een toezichthoudende, evaluerende of andere autoriteit hebben niet uit.

7. Handhaving van vertrouwelijkheid

ECHA-leden nemen gepaste voorzorgsmaatregelen om vertrouwelijke informatie te beschermen die zij hebben verkregen via of opgeslagen op eender welk medium, met het besef dat de mate en begrenzing van vertrouwelijkheid mogelijk bij wet geregeld is of vastgelegd is in enige institutionele regelgeving of in het kader van wetenschappelijke relaties.

8. Vermijden van valse of misleidende uitspraken

ECHA-leden onthouden zich van bewust onware, misleidende of frauduleuze uitspraken over hun onderzoek, praktijk of andere werkzaamheden, of die van personen of organisaties aan wie zij gelieerd zijn. In het bijzonder doen zij geen onware, misleidende of frauduleuze uitspraken over (1) hun opleiding, ervaring of competentie; (2) hun academische graden; (3) hun accreditaties; (4) hun affiliaties met instellingen of verenigingen; (5) hun dienstverlening; (6) de wetenschappelijke of klinische basis voor de resultaten van of mate van succes van hun dienstverlening; (7) hun tarieven; of (8) hun publicaties of onderzoeksresultaten.

Voor zover ECHA-leden zeggenschap hebben over aankondigingen, catalogi, brochures of advertenties waarin workshops, seminars of andere educatieve, niet-grad-verlenende programma's worden beschreven, beschrijven zij nauwgezet het publiek waarvoor het programma bedoeld is, alsmede de daaruit voortkomende leerdoelen, sprekers en kosten. Wanneer zij in het openbaar advies of commentaar geven via gedrukte materialen, het internet of middels overige elektronische verzending, nemen zij voorzorgsmaatregelen om ervoor te zorgen dat hun uitspraken: (a) gebaseerd zijn op hun professionele kennis, opleiding of ervaring, in lijn met de toepasselijke psychologische literatuur en praktijk; en (b) op elke andere wijze in overeenstemming zijn met deze ethische code.

9. Misbruik van het ECHA-lidmaatschap

Zonder toestemming van de General Committee voeren ECHA-leden geen commerciële activiteiten uit, rechtstreeks of via vertegenwoordigers, onder verwijzing naar ECHA.

ECHA-leden misbruiken de communicatiekanalen van ECHA (nieuwsbrief, website, Facebookpagina, enz.) niet om reclame te maken voor commerciële diensten.

Profiel en procedure van de Ethical Committee

I. De Algemene Vergadering van ECHA kiest drie leden voor de Ethical Committee, die worden benoemd door de General Committee. Zij dienen alle kwesties te onderzoeken die zich voordoen in verband met de ethische code van ECHA, waaronder meldingen van onethisch gedrag van een ECHA-lid. De verkozen leden van de Ethical Committee kiezen uit hun midden een voorzitter.

II. De zittingstermijn van de Ethical Committee is twee jaar, waarna de leden herkozen kunnen worden. De Ethical Committee vervult een adviserende rol richting de General Committee om persoonlijke waarschuwingen te geven en kan in bepaalde gevallen roeping uit ECHA voorstellen (artikel 6/3).

III. De Ethical Committee werkt op basis van vergadersessies op door de leden afgesproken plaatsen, data en tijden. De voorzitter roept de vergadering ten minste zeven dagen vóór aanvang per

e-mail bijeen. Elk lid van de Commissie, inclusief de voorzitter, heeft één stem. Bij het formuleren van een advies wordt gestreefd naar consensus onder alle leden. Als dit niet bereikt kan worden, wordt het advies uitgebracht op basis van het standpunt van de meerderheid van de leden van de Ethical Committee. De Ethical Committee brengt advies uit aan de General Committee middels een schriftelijk verslag.

IV. Het e-mailadres voor het melden van mogelijk onethisch gedrag met betrekking tot een ECHA-lid staat op de website van ECHA, op dezelfde pagina als waar de ethische code van ECHA is gepubliceerd: (<https://echa.info/ethical-code>). Het e-mailadres van de Ethical Committee is ethical-committee@echa.info.

Werkwijze van de Ethical Committee

1. Een ethische kwestie wordt gemeld bij de Ethical Committee. De melder dient het formulier van de Ethical Committee in te vullen, omkleed met een volledige uitleg en beschrijving van het vermeende onethische gedrag, en voorzien van de feiten en bewijzen, getuigen van de situatie en andere informatie die relevant is voor het formuleren van een advies.
2. De Ethical Committee informeert de General Committee over het feit dat er een ethische kwestie is gemeld.
3. De voorzitter belegt een bijeenkomst met de Ethical Committee.
4. De Ethical Committee bespreekt de kwestie. De vergadering wordt genotuleerd. De Ethical Committee kan de melder vragen om aanvullende informatie en verduidelijking indien de informatie onduidelijk of onvolledig is.
5. De Ethical Committee biedt de General Committee middels een schriftelijk rapport advies en suggesties over hoe om te gaan met de situatie.
6. De beslissing van de General Committee wordt aan de melder en de Ethical Committee meegedeeld.
7. De Ethical Committee houdt alle beslissingen bij en brengt regelmatig verslag uit aan de General Committee.
8. De Ethical Committee brengt om de twee jaar verslag uit aan de Algemene Vergadering van ECHA.

Wijzigingen in de ethische code

Elk ECHA-lid kan wijzigingen in de ethische code voorstellen aan de General Committee.

Het wijzigingsvoorstel zal worden besproken op een reguliere of speciale vergadering van de General Committee. De General Committee kan ertoe besluiten om verdere adviezen en inbreng van de Ethical Committee en/of de Algemene Vergadering in te winnen. De General Committee legt de wijziging voor aan de Algemene Vergadering.

De General Committee zal de stemronde over de wijzigingen uitvoeren en controleren en de resultaten ervan aan de leden rapporteren. De stemronde kan elektronisch plaatsvinden.

Wijzigingen worden van kracht zodra het verslag van de stemronde onder de leden bekend is gemaakt en de leden hiervan op de hoogte zijn gesteld.

De Algemene Vergadering breidt het bestaande reglement van ECHA (versie 3/3/2016) uit met de volgende paragraaf:

§11. Ethical Committee

(I) Aangelegenheden die verband houden met de ethische code van ECHA (inclusief meldingen van onethisch gedrag door een ECHA-lid) worden besproken door de Ethical Committee van ECHA. De Ethical Committee van ECHA kan de General Committee adviseren persoonlijke waarschuwingen te geven en in bepaalde uitzonderlijke gevallen de General Committee van ECHA roeping uit ECHA voorstellen.

(II) De Ethical Committee van ECHA bestaat uit drie personen. Deze drie leden worden voorgedragen door de General Committee en gekozen door de Algemene Vergadering. De drie leden kiezen uit hun midden een voorzitter. Het e-mailadres van de Ethical Committee staat op de website van ECHA, op dezelfde pagina als waar de ethische code van ECHA is gepubliceerd: <https://echa.info/ethical-code>.

(III) De voorzitter van de Ethical Committee vertegenwoordigt deze Commissie indien nodig bij de vergaderingen van de General Committee.

Klachtenprocedure ECHA Netwerk Nederland

Voor specifieke klachten over een (aspirant) lid of (aspirant) leden geldt de volgende klachtenprocedure, zoals opgesteld en beschreven in onderstaande tekst (versie september 2012, tekstuele aanpassing in 2014).

Vooraf:

Leden van het netwerk dienen zich ervan bewust te zijn, dat zij **zelf verantwoordelijk** zijn voor schade (aan derden) ten gevolge van verkeerd handelen in hun praktijk. Het ECHA-netwerk raadt leden met een bedrijf dan ook aan te zorgen voor een W.A.-verzekering, die bedrijfsschade dekt.

Ook voor het werken in een **plusklas** is in de meeste gevallen aanvullende verzekering nodig. Informeer dus goed naar je rechtspositie.

Het netwerk zal in het algemeen klachten in behandeling nemen, wanneer deze de goede naam van het betreffende lid, het netwerk of andere leden van het netwerk kunnen beschadigen en/of wanneer de klacht betrekking heeft op het handelen van het netwerk.

Wanneer de wet wordt overtreden, zal het netwerk daarvan melding maken bij de **politie**. Het betreffende lid wordt bij een **veroordeling geroyeerd** als lid.

De klachtencommissie

De klachtencommissie zal bestaan uit een bestuurslid en twee gewone leden.

Tijdens de eerste intervisiebijeenkomst van het netwerk in 2013 zal de eerste commissie samengesteld worden. Daarna wordt er op het moment dat er een wijziging is in het bestuur, ook bezien of de klachtencommissie gewijzigd moet worden.

De leden van het netwerk worden minimaal drie weken van tevoren geïnformeerd over een vacature en in de gelegenheid gesteld zich kandidaat te stellen. Bij meerdere kandidaten wordt er gestemd. De termijn voor lidmaatschap van de klachtencommissie is maximaal twee jaar.

Als er een klacht is, wordt de commissie bijeengeroepen door de secretaris van het bestuur.

Klachtenregeling

Het indienen van een klacht:

- 1) Klachten kunnen alleen in behandeling worden genomen indien deze vooraf schriftelijk dan wel mondeling bekend zijn gemaakt bij het betreffende lid van het ECHA-netwerk en het lid de mogelijkheid heeft gekregen het probleem naar tevredenheid op te lossen;
- 2) Een klacht dient schriftelijk met eventuele bijlagen in drievoud te worden gestuurd naar het ECHA-netwerk ter attentie van de secretaris;
- 3) Klachten over de inhoud van de dienstverlening van de leden kunnen uitsluitend in behandeling worden genomen wanneer de klacht wordt ingediend door direct betrokkenen, zijnde de klant of diens wettelijke vertegenwoordiger(-s);
- 4) Klachten over het handelen van een of meerdere leden van het ECHA-netwerk of het ECHA-netwerk als geheel kunnen door iedereen worden ingediend;
- 5) Het bestuur zal de privacy van de bij het netwerk aangesloten ECHA-leden, de gebruikers van het netwerk en klanten van de ECHA-netwerkliden ten alle tijde beschermen en zonder hun toestemming geen informatie over het functioneren binnen het netwerk en/of hun dienstverlening aan derden verschaffen;
- 6) Indien er serieuze aanwijzingen zijn dat er sprake is van strafbare feiten, zal de klachtencommissie dat melden bij het bestuur en de politie;
- 7) (Bestuurs-)leden die betrokken zijn bij de beoordeling en afhandeling van een klacht zullen strikt vertrouwelijk omgaan met de hun toevertrouwde informatie. Wanneer de klacht een individueel lid betreft, of meerdere leden, zullen zij zelfs het feit dat er een klacht is niet aan anderen vertellen.

De afhandeling van een klacht:

- 1) De secretaris bespreekt de klacht met de voorzitter;
- 2) Wanneer de klacht betrekking heeft op een van de bestuursleden, beoordelen voorzitter en secretaris of het een handelen als bestuurslid of het handelen als professioneel lid van het netwerk betreft. Wanneer het om een handelen als bestuurslid gaat, treedt artikel 3 in werking; wanneer het om handelen als professioneel lid van het netwerk gaat, artikel 4.
- 3) Wanneer de klacht betrekking heeft op een handelen van het bestuur of een van de bestuursleden:
 - o worden alle bestuursleden binnen drie weken inhoudelijk op de hoogte gesteld en krijgen zij gelegenheid te reageren;

- o wordt er binnen zes weken minimaal een onafhankelijk en deskundig persoon van buitenaf (bijvoorbeeld van het CBO) toegevoegd aan de klachtencommissie.
- o Leden van de klachtencommissie hebben altijd het recht zich te laten vervangen, maar blijven verplichten tot geheimhouding;
- o De klachtencommissie wint voldoende informatie en eventueel advies in en besluit of zij de klacht gegrond of ongegrond vinden;
- o Zij stelt klager en bestuur binnen drie maanden op de hoogte van haar bevindingen en conclusie en doet een aanbeveling voor een oplossing;
- o Mocht dit niet mogelijk zijn, dan worden partijen daarvan binnen dezelfde termijn van drie maanden op de hoogte gesteld en wordt gezegd wanneer wel een oplossing te verwachten is;

4) Wanneer de klacht betrekking heeft op het handelen van een of meer leden:

- o Wordt het betreffende lid of worden de betreffende leden inhoudelijk op de hoogte gebracht en krijgt ieder gelegenheid te reageren;
- o Worden de resterende bestuursleden op de hoogte gesteld van het feit dat er een klacht is over een of meerdere leden;
- o Wordt de klachtencommissie binnen drie weken bijeengeroepen.
- o Leden van de klachtencommissie hebben altijd het recht zich te laten vervangen, maar blijven verplichten tot geheimhouding;
- o De klachtencommissie wint voldoende informatie en eventueel advies in en besluit of zij de klacht gegrond of ongegrond vinden;
- o Zij stelt klager, het betreffende lid of de betreffende leden en het bestuur bij voorkeur binnen zes weken, maar uiterlijk binnen drie maanden op de hoogte van haar bevindingen en conclusie en doet een aanbeveling voor een oplossing;
- o Mocht dit niet mogelijk zijn, dan stelt zij de betrokkenen daarvan binnen dezelfde termijn van drie maanden op de hoogte en meldt zij op welke termijn wel een oplossing te verwachten is;

5) Wanneer de klacht betrekking heeft op het handelen van het ECHA-netwerk in het algemeen:

- o Worden de overige netwerkleden inhoudelijk op de hoogte gesteld en krijgt ieder gelegenheid te reageren;

- o Beoordeelt het bestuur binnen twee weken of de klacht met spoed behandeld moet worden;
- o Wanneer de klacht niet dringend is, wordt deze op de eerstkomende intervisiebijeenkomst geagendeerd. Zie verder hieronder;
- o Wanneer de klacht wel dringend is, schrijft het bestuur zo spoedig mogelijk een ledenvergadering uit om de reacties en verdere stappen te bespreken;
- o Afhankelijk van de klacht doet het bestuur of de klachtencommissie binnen drie weken aan alle leden een voorstel voor een oplossing;
- o Vervolgens kan er binnen drie weken gestemd worden over het afhandelen van de klacht;
- o De leden beslissen met een twee derde meerderheid.